

**Силабус курсу
Страхування**

**Ступінь вищої освіти – бакалавр
Спеціальність – 072 Фінанси, банківська справа та страхування
Освітньо-професійна програма - «Фінанси, банківська справа та страхування»**

Рік навчання: 4, Семестр: 7

Кількість кредитів: 5 Мова викладання: українська

ПП

Керівник курсу

к.е.н., доцент Гончар Галина Петрівна

**Контактна
інформація**

h.honchar@wunu.edu.ua, +380973409395

Опис дисципліни

Дисципліна «Страхування» спрямована на системи базових знань з теорії організації страхового ринку, а також з практики надання страхових послуг юридичним та фізичним особам. Вивчення цих питань забезпечує науково-теоретичну і методологічну основу для формування системи знань майбутніх спеціалістів щодо об'єктивної оцінки економічних процесів, що відбуваються у суспільстві.

Головним завданням курсу «Страхування» є вивчення теоретичних основ побудови страхового ринку та державного регулювання страхової діяльності, з'ясування об'єктивної необхідності, сутності, функцій, принципів страхування та його ролі в економічному розвитку держави, вивчення основних умов та порядку здійснення особистого страхування, страхування майна, страхування відповідальності та співстрахування і перестрахування, визначення особливостей фінансової діяльності страховиків та напрямків вдосконалення, ознайомлення із світовим досвідом.

Вивчення курсу «Страхування» передбачає наявність систематичних та ґрунтовних знань із курсів «Фінанси», «Фінанси підприємств». та цілеспрямованої роботи над вивченням спеціальної літератури, активної роботи на лекціях та практичних заняттях, самостійної роботи та виконання індивідуальних завдань.

Структура курсу

Години (лек./ прак.)	Тема	Результати навчання	Завдання
2/2	Тема 1. Сутність, принципи і роль страхування	Знати термінологію з теорії страхування, уміти пояснити сутність страхування та необхідність страхового захисту суб'єктів господарювання та життєдіяльності людей на випадок шкоди, зумовленої ризиковими обставинами та визначати завдання, функції і принципи страхування	Поточне опитування, тести
2/2	Тема 2. Класифікація страхування	Розуміти підходи щодо класифікації страхування за різними ознаками та уміти застосовувати на практиці класифікацію страхування за галузями, формами та видами страхування	Поточне опитування, тести
2/2	Тема 3. Страхові ризики та їх оцінка	Вміти пояснити сутність ризику, враховуючи його основні характеристики та застосовувати на практиці алгоритм оцінки ризику і визначення доцільності його страхування	Кейси, задачі
2/2	Тема 4. Страховий ринок	Розуміти сутність і зміст страхового ринку та розрізнити його види та елементи, суб'єкти, об'єкти та вміти на практиці застосовувати навички щодо порядку підготовки та укладання різного виду страхових договорів	Поточне опитування, тести
2/2	Тема 5. Страхова організація	Розуміти порядок створення, функціонування і ліквідації страхових компаній та вирізнити існуючі організаційні форми страховиків, уміти на практиці застосовувати навички щодо формування фінансових, матеріальних, трудових ресурсів страховика	Поточне тестування, задачі
2/2	Тема 6. Державне регулювання страхової діяльності	Розуміти сутність та значення державного регулювання страхової діяльності та уміти на практиці застосовувати знання правових засад організації та проведення такої діяльності, функціонування органів регулювання і нагляду за страховою діяльністю в Україні	Поточне тестування, задачі
2/2	Тема 7. Особисте страхування	Розуміти сутність та розрізнити ризикові та нагромаджувальні види особистого страхування, уміти застосовувати на практиці принципи організації та проведення обов'язкового медичного страхування і особливостей здійснення добровільного медичного страхування	Ситуаційні завдання, тести

2/2	Тема 8. Страхування майна	Розуміти особливості проведення страхування майна фізичних і юридичних осіб та уміти на практиці застосовувати навички щодо розрахунку страхових платежів і страхових виплат, формування страхових тарифів у страхуванні майна	Поточне опитування, задачі
2/2	Тема 9. Страхування відповідальності	Розуміти організаційну схему та економічний механізм страхування відповідальності та вміти застосовувати практичні навички щодо страхових ризиків, страхових платежів, страхових виплат та страхових тарифів у розрізі різних видів страхування відповідальності	Поточне опитування, тести
2/2	Тема 10. Співстрахування та перестрахування	Розуміти сутність та значення співстрахування і перестрахування та вміти застосовувати на практиці методи і форми проведення перестраховальних операцій	Поточне опитування, тести
2/2	Тема 11. Доходи, витрати і фінансові результати страховика	Розуміти сутність, зміст та джерела формування усіх видів доходів страховика, склад та економічний зміст його витрат та застосовувати на практиці навички щодо визначення фінансових результатів, характеристики системи оподаткування та розрахунку чистого прибутку страховика	Тести, питання, задачі
2/2	Тема 12. Фінансова надійність страховика	Розуміти економічний зміст та значення фінансової надійності страховика, вміти на практиці застосовувати навички щодо порядку визначення її основних показників	Тести, питання, задачі

Рекомендовані джерела інформації:

1. Аберніхіна І. Г., Сокиринська І. Г. Фінанси страхових організацій : навч. посіб. Дніпро : Пороги, 2019. 198 с.
2. Березька К., Кнейслер О., Спасів Н., Кулина Г. Інформаційна технологія прогнозування фінансових результатів страхових компаній. Ukrainian Journal of Information Technology. 2021. Vol. 3. No 2. P. 87-93.
3. Гузела І. Моделювання сценаріїв оподаткування результатів діяльності страховиків України. Світ фінансів. 2021. № 3 (68). С. 101-114. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/44427/1/%D0%93%D0%A3%D0%97%D0%95%D0%9B%D0%90.PDF>.
4. Журавка О. С., Бухтіарова А. Г., Пахненко О. М. Страхування : навч. посіб. Суми : Сумський державний університет, 2020. 350 с.
5. Качула С., Лисяк Л., Ляшевський Я. Аналіз формування доходу і розподілу прибутку страхових компаній (на прикладі АК “Страхова група “ТАС”). Агросвіт. 2021. № 1-2. С. 12-19.

6. Кисільова І., Величко А. Оцінка фінансової надійності страхової організації. Економіка та суспільство. 2021. Вип. 28. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/471/453>.

7. Кнейслер О. В., Шупа Л. З. Медичне страхування в Україні: реалії функціонування та перспективи розвитку : монографія / За ред. О. В. Кнейслер. Тернопіль : Осадца Ю. В., 2018. 192 с.

8. Кривицька О. Р. Аналіз діяльності суб'єктів ринку страхування життя : монографія. Острогоз : Нац. ун-т «Остроз. акад.», 2019. 359 с.

9. Куцик П. О., Сороківський В. М., Кузьма Х. В. Статистичні підходи до оцінювання величини фінансових ресурсів страхових компаній. Вісник Львівського торговельно-економічного університету. Економічні науки. 2022. № 66. С. 5-9. URL: <http://journals-lute.lviv.ua/index.php/visnyk-econom/article/view/1072/1014>.

10. Олійник Р. В. Особливості страхування професійної відповідальності медичних працівників. Наше право. 2019. № 1. С. 146-150.

11. Плиса В. Й. Страхування : підручн. 2-ге вид, виправлене й доповнене. К : Каравела, 2019. 512 с.

12. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI (із змінами і доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#n10756>.

13. Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів щодо коригування фінансового результату до оподаткування : Розпорядження Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг від 04.02.2016 р. № 295. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0273-16#Text>.

14. Про внесення змін до Методики формування страхових резервів за видами страхування, іншими, ніж страхування життя : Розпорядження Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг від 18.09.2018 р. № 1638. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1169-18>.

15. Про затвердження Положення про обов'язкові критерії та нормативи достатності капіталу та платоспроможності, ліквідності, прибутковості, якості активів та ризиковості операцій страховика : Розпорядження Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг від 07.06.2018 р. № 850. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0782-18>.

16. Про затвердження Порядку і правил проведення обов'язкового страхування цивільної відповідальності громадян України, що мають у власності чи іншому законному володінні зброю, за шкоду, яка може бути заподіяна третій особі або її майну внаслідок володіння, зберігання чи використання цієї зброї : Постанова Кабінету Міністрів України від 29.03.2002 р. № 402. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/402-2002-%D0%BF#Text>.

17. Про затвердження Порядку і правил проведення обов'язкового страхування відповідальності власників собак за шкоду, яка може бути заподіяна третім особам : Постанова Кабінету Міністрів України від 09.07.2002 р. № 944. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/944-2002-п>.

18. Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів : Закон України від 01.07.2004 р. №

1961-IV. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1961-15/print1435734407637863>.

19. Про страхування : Закон України від 07.03.1996 р. № 85/96 (зі змінами і доп.). URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/85/96-вр>.

20. Про страхування : Закон України від 18.11 2021 р. № 1909-IX. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1909-20#Text>.

21. Прокопчук О. Т., Цимбалюк Ю. А., Мельник К. М. Інвестиційна діяльність страхових організацій в Україні. Інвестиції: практика та досвід. 2021. № 16. С. 5-12.

22. Соловей А. О. Актуальне питання запровадження в Україні медичного страхування: теоретико-правовий аспект. Наше право. 2019. № 2. С. 39-42.

23. Сосновська О. О. Страхування : навч. посіб. К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2021. 328 с.

24. Страхування : навч. посіб. / Т. Є. Терещенко, Л. О. Заволока, О. Б. Пономарьова; Ун-т мит. справи та фінансів. Дніпро : Ун-т мит. справи та фінансів, 2020. 220 с.

25. Уралова Ю. П. Господарсько-правове регулювання посередницької діяльності у сфері страхування : монографія / Донец. нац. ун-т ім. Василя Стуса. Вінниця : ТВОРИ, 2019. 163 с.

26. Aleskerova Yu., Rachok V. Analysis of the insurance company's financial status assessment. The scientific heritage. 2020. № 43. С. 3-11.

27. Balasubramanian R., Libarikian A., McElhane D. (2021). Insurance 2030 – the impact of AI on the future of insurance. URL: <https://www.mckinsey.com/industries/financialservices/our-insights/insurance-2030-the-impact-of-ai-on-the-future-of-insurance>.

28. Bellando J.-L. Assessing the financial health of insurance undertakings to protect the insured from the risks to which these firms are exposed: Solvency rules. URL: <https://www.oecd.org/finance/insurance/1857594.pdf>.

29. Eling M., Lehmann M. (2018). The Impact of Digitalization on the Insurance Value Chain and the Insurability of Risks. Geneva Pap Risk Insur Issues Pract 43. P. 359–396.

30. Kuzieva N. R., Ashurova N. B., Ollokulova F. M. (2020). Business processes in the insurance system and their features. International Journal of Advanced Science and Technology. Vol 29. № 7. pp. 7908-7913. URL: <https://tsue.scienceweb.uz/index.php/archive/article/view/2888/2015>.

Політика оцінювання

У процесі вивчення дисципліни «Страхування» використовуються такі засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання: поточне опитування та тестування; залікове модульне тестування та опитування; оцінювання комплексного практичного індивідуального завдання; оцінювання результатів самостійної роботи студентів; наукова дискусія; інші види індивідуальних і групових завдань; екзамен.

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання індивідуальних завдань і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів відбувається з дозволу дирекції факультету за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності. Використання друкованих і електронних джерел інформації під час контрольних заходів та екзаменів заборонено.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету.

Оцінювання

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Страховання» визначається як середньозважена величина в залежності від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3	Заліковий модуль 4
20 %	20 %	20 %	40 %
1. Усне опитування під час заняття (6 тем по 10 балів) = 60 балів. 2. Модульна контрольна робота = 40 балів	1. Усне опитування під час заняття (6 тем по 10 балів) = 60 балів. 2. Ректорська контрольна робота = 40 балів	1. Написання КППЗ = 40 балів. 2. Участь в тренінгах = 30 балів. 3. Захист КППЗ = 30 балів	1. Тестові завдання (10 тестів по 2 бали та тест) – макс. 20 балів 2. Задачі (2 задачі) – по 30 балів 3. Теоретичне питання – максю 20 балів

Шкала оцінювання:

За шкалою Університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75–84		C (добре)
65–74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35–59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1–34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)